

park

novomeški mladinski časopis
št. 5, letnik III, februar 2000

Korak naprej za Novo mesto: po mladinskem klubu še otvoritev knjižarne

fotografije K.V., T.G., B.P.

Kdor drugim razkrije svoje občutke, tvega, da bo razkril svoj pravi jaz.

Kdor pred množico ljudi razgrne svoje zamisli in sanje, tvega, da ne bo ljubljen.

Kdor ljubi, tvega, da njegova ljubezen ne bo vračana.

Kdor upa, tvega, da bo razočaran.

Kdor poizkuša, tvega, da mu ne bo uspelo.

Toda največje tveganje v življenju je, da ničesar ne tvegamo.

Tisti, ki nič ne tvega, nič ne naredi in nič nima – in nazadnje ni nič.

Morda se izogne trpljenju in žalosti, vendar se preprosto ne more učiti, ne more čutiti, ne more se spreminjati, rasti ali ljubiti.

Uklenjen je v svojo gotovost. Je suženj. Zapravil je svobodo. Le tisti, ki tvega, je svoboden.

Novo mesto je v začetku leta 2000 dobilo nov mladinski klub in bo čez nekaj tednov novo knjižarno. Vsi, ki ne pozabljate, veste, da je bila pot do novih mladinskih prostorov težka. Prostori kluba so razmeroma majhni, neki drugi, nekoč že namenjeni tej dejavnosti, bi bili mnogo boljši. A kljub temu je zaradi vložene energije in številnih želja klub zelo zaželen in potreben mestu. Zato gre zahvala vsem, ki so vanj vlagali svojo energijo in dobre želje ter s tem presegali negativno energijo, ki je prihajala iz ozkomislečih političnih krogov. Neka druga generacija je poskrbela, da je Novo mesto po gospodarski moči v samem vrhu med slovenskimi mesti, sedaj pa se zdi, kot da ni moči in energije, da bi storili še korak naprej. Veliko je vloženega truda, toda ogromno energije se razblini v nič, ker vsak dela zase in za svoje zadovoljstvo. Kot vemo, je potrebno veliko nesebičnega entuziazma in moči, da premagas vse dvome, podtikanja in razvrščanja, saj večina ne premore volje in energije, da bi presegla tisti malenkosten (malenkosten, ki opredeljuje pojem malomeščanstva), zatrt način razmišljanja, ki jih zaznamuje.

Še zelo svež je spomin na prednovoletne dni tako razvpitega preloma tisočletij, ko je Novo mesto na svoj osrednji prostor v starem delu mesta postavilo šotor. Pa ne majhen šotor, bil je ogromen kompleks, ki je čisto zastrl normalno podobo starega mestnega jedra. Se morda še spominjate let, ko smo se ob prednovoletnih zabavah (na Glavnem trgu je bil postavljen le začasni oder) sprehodili pod lučkami, ki so našimi glavami pričarale čarobno, skoraj praviljično vzdušje. In da je novoletna zgodba še bolj novomeška, sta bila šotora dva in oba nikoli polna. Ali bomo kdaj v našem kraju znali storiti kaj enotno – s skupnimi močmi?

Tu se začne zgodba, ki tudi z imenom protestira proti takemu mestu. Najprej, konec leta 1998, je Novo mesto dobilo mladinsko založbo – Založbo GOGA, sedaj pa še Knjižarno GOGA. Tako kot mladinski klub je tudi nastajajoča nova knjižarna rezultat dela posameznikov, ki želijo, da bi naše mesto kulturno raslo. Veliko smo v zadnjem času brali o umiranju Glavnega trga in malo je tistih, ki bi poleg velikih besed tudi kaj storili. Knjižarna prihaja brez velikih besed in ponuja mestu in Glavnemu trgu vsebino. Kljub temu, da knjižarna po nobenem merilu ne bo velika, ji nihče ne bo mogel očitati imena »knjižarna« – njen prvi, edini in osnovni cilj bo ponujati knjige (ne bo zgolj papirnica, kjer je v kotu prostor še za nekaj knjig). In to na način, da se bo obiskovalec dobro počutil v prostoru sredi samih knjig, da bo vsak vedel, da je dobrodošel, čeprav je prišel le listat po knjigah ob kavi ali čaju. To je naš cilj, za katerega se trudimo že nekaj mesecev ob pripravi vsega potrebnega za otvoritev, drugi del zgodbe pa je na vas, spoštovani someščani. Knjižarna, še tako prijetna, ne bo dosegla svojega namena, če bo prazna. Kot se je izrazil arhitekt, ki je oblikoval notranjo opremo v črno-belem kontrastu, bodo barve knjižarni dajale knjige, jaz pa dodajam, da bomo toplino prispevali uporabniki.

Kot pravi zgoraj zapisana misel, tisti, ki nič ne tvega, nič ne naredi in nič nima – in nazadnje ni nič. Zato Vas vabim, da podpremo sanje, ki se s to knjižarno uresničujejo. Bile so drzne in tvegane, mnogi so jih označili za neracionalne, zato pa je in bo zadovoljstvo toliko večje. Vse ljudi dobre volje vabim, da se pridružite entuziastičnim ekipam Društva novomeških študentov, Mladinskega kluba in Založbe Goga ter z nami delite navdušenje ob odprtju kluba in najmlajše novomeške knjižarne. Naj bo Novo mesto – mlado mesto.

Gregor Macedoni

Pridi in se sprehodi po svojem Parku!

Zgodba o šotorih, milenijskem novem letu, hrvaških bendih in občinskem denarju;

Tanja Gorenc, str. 3

O telesu proletarca v času globalne ekonomije; 2. del »vrnitve k Marxu«;

Uroš Lubej, str. 5

Večja osebna odgovornost poslanecov, Gregor Macedoni razlaga argumente v prid večinskega volilnega sistema,

str. 6

Kaj delajo slovenski »James Bondi« na drugi strani meje,

Nina Jakovljevič, str. 7

Kako se ubraniti pred nevspečnostmi sodobnih komunikacij (virusi, črvi) in kako ohraniti zasebnost,

Peter Brecl, str. 7

Zakaj so odcepi z magistralke za Novo mesto v tako klavnem stanju,

Samir Sarajlić, str. 8

Kako se bo končala zgodba o mestnih avtobusih,

Mojca Rapuš, str. 9

III 857

Razstava Novomeščani 2000 Boruta Peterlina v Dolenjskem muzeju, Fotopub,

str. 10-11,

ter razstava Koledar 2000 v galeriji Simulaker,

Iztok Hotko, str. 12

Preureditev frančiškanskega trga,

Tomaž Levičar, str. 13

Novomeški rock, prelom generacij in nadaljevanje zgodbe,

Tomaž Koncilija, str. 14

Knjižarna Goga na glavnem trgu in prva knjiga Založbe Goga,

str. 15

Dolenjska študenta na potepanju po New Yorku,

Gregor Rožanc in Uroš Strel, str. 16

Mileniumsko Novo mesto ali kam je šlo pet občinskih milijonov

Tanja Gorenc

V božično novoletnem času, ko vsako, še tako majhno mesto – pa da ne bi dolenska metropola – zablesti v sijaju prihajajočega novega leta, sem se večkrat sprehajala po 'praznično okrašenem' mestu. Nekoliko manjše in tesno se mi je zdelo mestno središče, saj je bil moj pogled že s kandijskega mostu zastrt z belo plahto, na njej pa velik medved, ki je pozival h grizljanju najglasnejšega čipsa na svetu. Na beli površini je bil medved neskončno osamljen. Iz nenavadnega zimskega kampinga sredi mestnega jedra se je dvigalo belo šotorsko platno.

Novomeška občina je za leto 2000 pripravila nekaj velikega, drugačnega in – vsaj v željah – boljšega. Ker milenijska evforija ni vsako leto in si mesto (beri: njegovi prebivalci) za tak dogodek zasluži več, je občina potrdila in podprla še zadnji projekt iztekajočega se tisočletja. Po evropskih mestih so v počastitev prehoda v veličastno leto 2000 postavili določene objekte: v Londonu veliko vrteče kolo, prenavljali so Rim .... Pričakovali bi milenijski presežek tudi v Novem mestu.

Postavitev šotora sredi Glavnega trga je stala milijon in pol tolarjev, vsak dan 'kampiranja' pa dodatnih petsto tisoč tolarjev. V pogovoru z gospo Nevo Pevec, direktorico Radia Max, sem izvedela, da je bil glavni sponzor prireditelj pod šotorom na Glavnem trgu SIMOBIL, glavni organizator Mestna občina Novo mesto, soorganizator pa je bil (potem, ko Radio Krka ni hotel soorganizacije na Glavnem trgu) Radio Max. Vso dokumentacijo ima torej v rokah Mestna občina. Pogodbe radia Max z nastopajočimi so bile podpisane že septembra.

Zakaj šotor ravno na Glavnem trgu?

Res je, da je šotor zgolj začasen objekt. Ne gre za arhitekturo, ki bi kršila urbanistična pravila, pa vendar bi se dalo najti kakšen drug novomeški prostor, oddaljen od Kettejevega vodnjaka, Trdinovega kipa ali 'motečih' drevnih vej, ki so očitno delale napoto šotoru, saj jih je bilo potrebno požagati.

Po besedah gospe Neve Pevec je Radio Max predlagal postavitev šotora na Novem trgu, vendar je Društvo prijateljev mladine Mojca izrazilo željo za postavitev le-tega na Glavnem trgu, ki je bil najbolj bogato okrašen. (Baje se mesta ne okraši zato, da bi postavili šotor, ampak da bi ljudje gledali okraske.)

Kot se za postavljeni šotor spodobi (še vedno smo na Glavnem trgu), so bila vanj povabljeni poleg novomeških prebivalcev tudi znana glasbena imena. Na večer po božičnem večeru je pripotoval znani hrvaški pevec Boris Novkovič. Poslušanje njegovega petja je stalo osemsto tolarjev, torej šotor za zdaleč ni bil nadomestek zastojnim rajanjem na prostem, ki smo se jih udeleževali prednovoletne čase nazaj. Rezultat vstopnine je bila najbrž nizka udeležba na njegovem koncertu. Lokali vse naokoli pa so bili polni in nedaleč od šotora se je godil en lep večer.

Oglas pred šotorom je napovedoval, da prihaja vanj tudi slovenska pop zvezdnica in izpred davnih let miss Slovenije Simona Weiss. Pevka, ki je že večkrat za šalo napolnila tivolsko dvorano, ljudje pa so noreli od navdušenja, je tokrat sredi nastopa pozvala občinstvo, naj dvigne roke, da bo preštela, koliko jih je.

Naslednji dan je na istem odru nastopil Agropop, vendar pa mi o njih ni prišla na uho niti ena sama vest (npr. cena vstopnice, začetek koncerta, število predskupin, ura dejanskega prihoda, število zapetih hitov, govornice, da jih je zapustila goñilna sila napredka Šerbi ...), razen zadnji hip ta, da je pel desetim ljudem.

Sledil je »dan d« prireditelj v središču mesta. Sreda zvečer – karte po 1300 SIT so bile razprodane od sobote, na večer prireditve pa jih je bilo mogoče kupiti po nekoliko višji ceni. Nastopil je Petar Grašo, dalmatinski pevec, lomilec najstniških in ljubljenc odraslih src. Napolnil je šotor, kot že neštetokrat marsikatero dvorano. Prišel je z zamudo in – kot se za zvezdo spodobi – prihranil svoje največje uspešnice za konec. Do takrat pa je občinstvu postregel z nekaterimi hiti svojih dalmatinskih prijateljev/ic, predvsem Oliverja in Danijele. Obiskovalci so se zabavali.

V četrtek je bil na sporedu nastop novomeške godbe na pihala. Iz osebnih razlogov sem njihova ljubiteljica, zato je bila to moja (brezplačna) priložnost, da si prvokrat ogledam *Občinsko zamisel* od znotraj. Na koncu 'dvorane' je stal oder, za njim pa slika Novega mesta, pred odrom so sedeli godbeniki in igrali. Ob njihovem nastopu sem razmišljala o vsoti, namenjeni postavitvi šotora in o 'stiskanju' denarja, ki se v naši občini (pa tudi v drugih je podobno) namenja kulturi.

Zakaj je bilo potrebno za večino prireditev plačati vstopnino, če je dala Mestna občina dnevno pol milijona tolarjev za 'domače občinstvo' iz žepa občinskih davkoplačevalcev?

Neva Pevec: »Kar je dala Mestna občina, je tretjina celotnega proračuna projekta. Če pa bi Mestna občina dala vse (to je Radio Max tudi predlagal), bi bile lahko prireditve brezplačne. Tako je glavni del stroškov prireditelj nosil Radio Max in ne Mestna občina. Sami stroški promocije (na A-kanalu, v tiskanih medijih, na 5 radijskih postajah) so stali par milijonov tolarjev. Poleg tega smo imeli tudi dve dobrodelni prireditvi. 27. januarja dopoldne sta za predšolske otroke nastopila Dedek Mraz in čarovnik Grega, istega dne popoldne pa Foxy teens, Vili Resnik in novomeški košarkarji za osnovnošolce.«

Kako ste zadovoljni po novem letu z iztekom prireditelj?

»Prireditelj ocenjujem kot uspešno, saj ni bilo nobenega izgreda. Seveda pa so izgredi povezani tudi s številčnostjo obiska, ki bi res lahko bil boljši. Max se je odločil za soorganizacijo projekta z namenom promocije radia in jo na tak način tudi izpeljal. Vsi, ki z nami sodelujejo, so nam čestitali za izvedbo takega projekta in tudi sami vse skupaj ocenjujemo kot uspešno. Primarni cilj ni bil zaslužek, temveč promocija.«

Glede na članke v časopisu o 'turških hordah' naj povem, da je bil šotor kvaliteten, novejše izdelave, vsi tisti pa, ki se pritožujejo, bodo imeli prihodnje leto možnost pokazati kaj več.«

***

Vzporedno se je dogajala druga zgodba, na drugem koncu mesta. Poleg glavne avtobusne postaje je stal še en šotor. Nudil je drugačno zabavo od tiste, ki se je odvijala na Glavnem trgu. Lahko bi jo označili za rock sceno.

Čigava odločitev je bila postavitev šotora nasproti avtobusne postaje oz. nasproti Harley bara?

Gospod Sandi Pirš, glavni urednik Radia Krka, je povedal, da sta Radio Krka in lastnik lokala Harley bar, gospod Barbič, sama izrazila željo za postavitev prednovoletnega šotora. S tem šotorom Mestna občina ni imela nobene povezave. Vstopnina je seveda bila, organizatorja sta z rezultatom zadovoljna, nastopalo pa je več znanih imen, med njimi: Dan D, Peter Lovšin, Zoran Predin, Zmelkow, Orleki, Big foot mama, Magazin, Jasmin Stavros ... Vse stroške prireditelj sta nosila Radio Krka in Harley bar, glavni namen pa je bil prav tako promocijski.

Zakaj je Upravna enota Novo mesto dala dovoljenje dvema prireditvama in zakaj ne le eni?

Gospod Derganc z občinskega sekretariata za okolje in prostor je povedal, da Upravna enota vodi postopke za vse organizatorje. O tem, ali ena prireditelj, ali dve, ali več, kdo je do organizacije upravičen in kdo ne, ne presoja Upravna enota. Gre za upravni postopek, kjer ima vsak, ki se prijavi za organizacijo, pravico kandidirati.

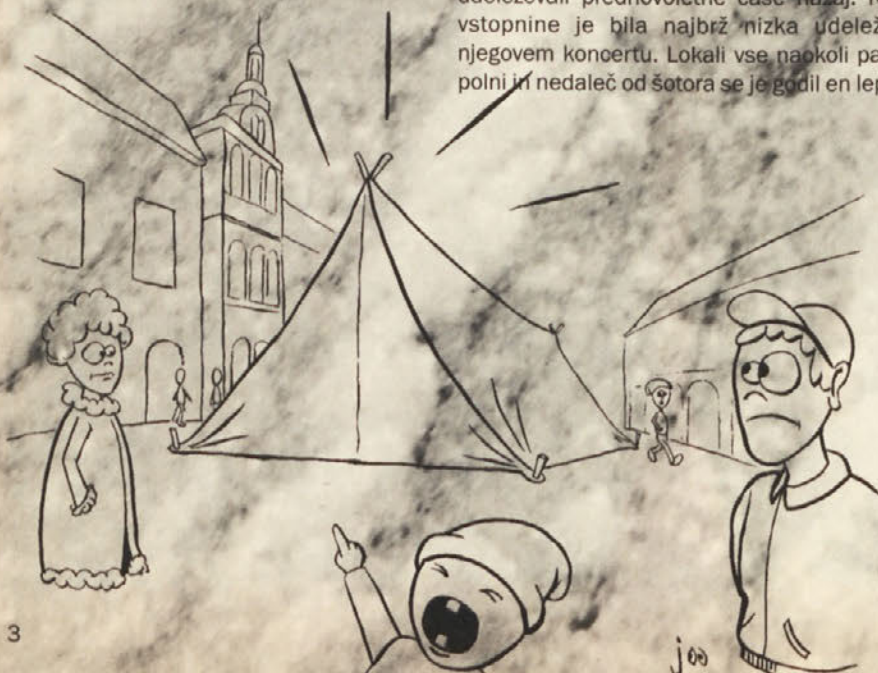
***

Po vstopu v novo leto je noč zasvetila z ognjemtom tudi na novomeškem Glavnem trgu, čeprav z manj ljudmi kot leta poprej.

So si ljudje 'z vrha' oddahnili, ko so lahko na novega leta dan ukazali pospraviti ta prednovoletni zabavišni prizor?

Na lastno vprašanje odgovarjam sama. Bolj kot možnost, ki jo je sprožila ena gospa, ki je rekla, da nas ima občinska oblast za cigane, se mi zdi resnično to, da je ta oblast postavila šotor z namenom popestritve prednovoletnega in novoletnega vzdušja. Žal pa ljudje, ki imajo v svojih rokah vzvode odločanja, ne znajo vedno razporejati sredstev v pravo smer. Morda bi bilo dobro pogledati, kako se to dela po drugih mestih (že Ljubljana je kar dober primer) ali celo državah, prihodnjič pa bi bilo dobro že poprej spoznati želje in okuse čiljne publike. (Na koncu lahko res pohvalimo le prireditve za otroke, med njimi tudi že omenjeni dobrodelni prireditvi.)

Kot Novomeščanka bom za take napake vedno iskala tehtna opravičila. Naj izzveni vse skupaj kot želja, da se ne bi več vrstile. Danes, po podrtju šotora in še vedno začudena nad občinsko politiko, sem spet navdušena nad lepotami Novega mesta.

ŠTUDENTSKI SERVIS NOVO MESTO ČESTITA NOVOMEŠKI MLADINI OB ODPRTJU KLUBA 'LokalPatriot'

**ŠTUDENTSKI
SERVIS**

NOVO MESTO

NOVO MESTO, PREŠERNOV TRG 6. TEL: 068 374 370
TREBNJE, GUBČEVA CESTA 16A. TEL: 068 460 520

HTTP://WWW.DRUSTVO-DNS.SI - - E-MAIL: SSNM@DRUSTVO-DNS.SI
E-MAIL: SSTR@DRUSTVO-DNS.SI

...ko vem kam gre denar...

Telo proletarca v času globalne ekonomije

Uroš Lubej
uros.lubej@siol.net

Človeštvo je na usodni preizkušnji! Človeško bistvo je ogroženo! Hudič se je razodel v podobi klonirajočega znanstvenika! Vlade zahodnih držav so takoj začele ustanavljati "etične" komisije, ki so bile namenjene preprečevanju "zlorab" znanstvenih odkritij na področju genetike. Sprejeti so bili zakoni, ki so preprečevali t.i. genske manipulacije s človeškim in deloma tudi živalskim materialom. Nekoč (v času zgodnjega razsvetljenstva) so ljudje preprosto zaupali znanstvenikom; teologija, filozofija, umetnost ipd. niso več potrebni, saj nam znanost da vse, kar potrebujemo. Znanost je vendar oprta na razum in le kaj bi lahko bilo slabega v razumnosti! Znanost naj bi prinesla ljudem napredek in vsesplošno blagostanje. Odpravila naj bi tisočletne predsodke in prižgala iskano svetlobo. Izkazalo pa se je, da znanost nima kaj dosti opraviti s kakršno koli razumnostjo, da je, kot pravijo filozofi, "brezglava". Znanost enostavno sledi protislovnih logiki svojih odkritij in se pri tem ne more ukvarjati z moralističnimi ali filozofskimi vprašanji o tem, kaj to ali ono odkritje pomeni za "človeštvo". In čisto v redu je, da je tako. Če pa človeštvo ni pripravljeno sprejeti znanstvenih odkritij, ga bo znanost preprosto zamenjala s kakšnim bolj ustreznim strojem.

***

Sicer pa si ob vsem krikju, ki so ga zganjali moralisti, ni nihče zastavljal bolj preprostih vprašanj. Na primer to, zakaj so se prebrisanci odločili, da klonirajo ravno ovco. Zakaj ne kakšne kokoške ali pa bolj običajne podgane ali pa – to bi bilo še najbolj iskreno – kakšne povprečne indijske deklice, ki sedaj živi tako, kot so pred stopetdesetimi leti živeli povprečni britanski otroci (glej knjigo Marxovega tovariša Friedericha Engelsa, *Položaj delavskega razreda v Angliji*). Zakaj ovca torej? Po stranski poti lahko dobimo enega od možnih odgovorov v zelo posrečeni reklamni potezi nekega slovenskega časopisa, posvečenega ekonomski problematiki: na fotki je čreda ovac, stvar pa je naslovljena kot "mali delničarji". Poleg osamosvojitve in demokracije so nam devetdeseta prinesla še eno radost: postali smo kapitalisti. Pri tem ne mislim na spremembo družbenega reda, ukinitve slavnega socialističnega premoženja in uvajanje privatne lastnine. Postali smo kapitalisti v trenutku, ko je slovenski parlament sprejel zamisel o certifikatih. Kot je v nekem članku opozoril Rastko Močnik, je takrat vsak slovenski državljani, hočeš nočeš, postal kapitalist, pa četudi se je odločil, da bo certifikat preprosto raztrgal. Državljanji smo tedaj postali potencialni investitorji, vsi smo za trenutek postali špekulantji, vsi smo se znašli na vroči sceni, ki se je začela formirati in na kateri kot da se vse odloča. Seveda

je bila prva reakcija tedaj nekakšen občutek radosti, sploh če za nami niso bila dolga leta garanja v kakem premogovniku, ampak smo komajda poskusili svoj prvi viski ali pokadili svoj prvi joint. Certifikat in kaj z njim narediti ter ponujeni joint, to so bile dileme generacije, ki je odraščala v prejšnjem desetletju. Občutek radosti, ki te je obliil, ko so ti odprli certifikatni račun, pa je bil enako varljiv kot omama canabisinega dima. Zdelo se je, da tu nekaj "ne štima", da ti je nekaj dodeljeno le zato, da se prekrije nekaj drugega, bolj odločilnega. Sreča in mir nekdanjega socialističnega proletarca sta bila s temi certifikati namreč za vekomaj izgubljena. Čeprav sedaj ni nič na boljšem glede materialnega položaja, se po tem, ko se vrne z dela, še trese za to, kakšen je borzno stanje njegove delnice. Zvičajnost kapitala je spet pretentala naivno humanistično zavest. Če je bilo prej vsem vseeno, kako gre podjetju, v katerem je zaposlen, je sedaj vsakdo pripravljen ovaditi svojega kolega, ki postopa po firmi, saj je sam domnevno zainteresiran za to, da vsi delajo čim več in čim bolje. Samoupravljanje je torej dokončno zmagalo; čreda nekdanjih proletarcev se je v obupu vrgla v naročje kapitala, svojega zvičajnega pastirja! No, in zaradi tega so na plakatu ti mali delničarji prikazani kot čreda ovac. In zaradi tega so znanstveniki klonirali ravno ovco. Nekaj simbolike pač ne škodi. Ljudem so hoteli pokazati, da za njih niso nič drugega kot ovce. Ena gor ali dol, v dobro organizirani čredi se to prav nič ne pozna! Kot smo državljani zablejali, ko so nam vrgli pred gobec certifikatni račun, tako so znanstveniki prepričani, da so z vso pravico zapolnili izpraznjeno pastirsko mesto človeške črede. Toda stvari se bodo v vsakem primeru peljale po svoji brezglavi poti.

***

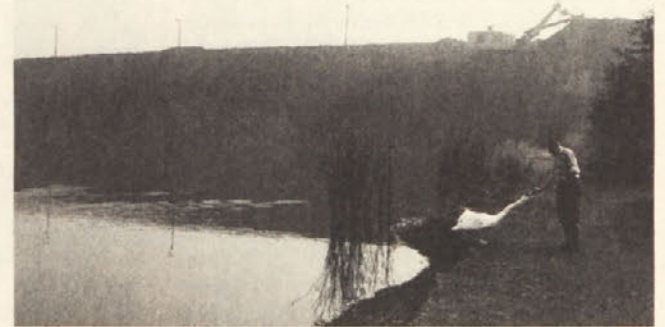
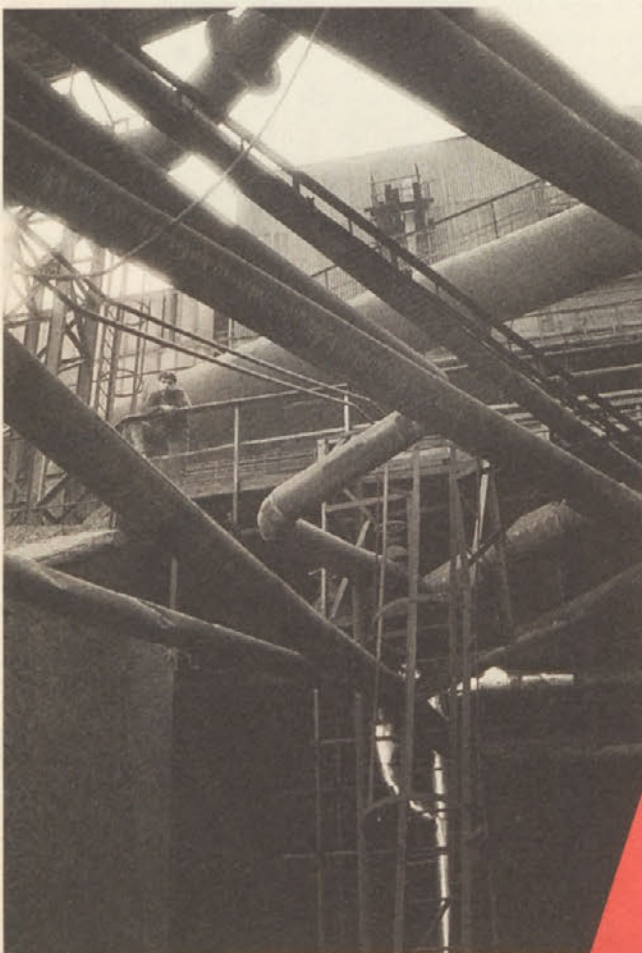
Kdo je torej "ovca"? Marxov odgovor (in odgovor modrih sestavljalcev oglasa) je nedvoumen: ovca je lahko le delničar, katere koli vrste. Paradokso torej suženj kapitala ni poceni delovna sila ("proletariat"), ki se je – historično gledano – preselila iz najbolj "razvitih" zahodnih držav v kakšno Indijo, ampak sam kapitalist. Če je kdo svoboden, potem je to proletarski razred, razred "izkoriščanih". Daoisti bi rekli: ker nič ne vzame, tudi nič ne izgubi. Bolj ko je bitje reducirano na kos mesa, bližje je svobodni. In proletariat ni nič drugega kot redukcija "človeka" na kos mesa; kos mesa, ki utripa poleg nekega orodja.

Le kdor je svoboden, je sposoben nekaj dati, ne da bi pričakoval kakršno koli povračilo. In kaj je ostalo od tiste človekoljubnosti, ki jo opisuje Friederich Engels v *Položaju delavskega razreda v Angliji*, človekoljubnosti, ki je značilna za razred izkoriščanih v nasprotju z razredom tistih, ki so sužnji kapitala. Engels: "Delavci so sami poskusili hude čase in zato lahko le sočustvujejo s tistimi, ki jim slaba prede. Zanje je vsak človek človek, buržuju pa je delavec manj kot človek. Zato so delavci priljudnejši, prijaznejši in, čeprav jim je denar bolj potreben kot premožnim, manj hlepe po njem, ker ima zanje vrednost samo zaradi tistega, kar lahko zanj kupijo. Nasprotno pa ima denar za buržuja neko posebno vrednost, vrednost boga. In to napravi iz buržuja nizkotnega, umazanega "denarnika". Delavec, ki tega občutka spoštljivosti do denarja ne pozna, zato ni tako grabežljiv kot buržuj, ki dela vse samo zaradi denarnega zaslužka in ki vidi namen svojega življenja v kopičenju denarnih mošnjikov. Zato je delavec tudi manj pristranski, ima veliko bolj odprte oči za dejstva kot buržuj in ne gleda vseh reči skozi naočnike lastnih koristi." Nič ni ostalo od tega človekoljubja, razen morda v kakšni Indiji. Za današnje zahodnjaško človekoljubje je značilno, da ima "darovalec" od nje na primer davčno korist ...

***

Toda ali je kloniranje sploh kaj novega? Za historični materializem prav gotovo ne. Kloniranje namreč nastopi že na ravni politične ekonomije, ki jo je odkril Karl Marx. Kako se namreč definira mezda v razmerah divjega kapitalizma? Mezda mora biti ravno dovolj velika, da delavec preživi in da se delavski razred reproducira. Zvičajnost kapitala zagotavlja, da mezda delavcu omogoči, da se vsak dan vrne na svoje delovno mesto. In seveda to, da proletarci med seboj seksajo, tako da prihajajo novi in novi rodovi človeškega materiala, ki se je sposobna priklopiti na stroj. Stroj namreč ne zahteva individuuma, ampak zgolj roko, ki ga poganja. Rudnik ne zahteva "človeške osebnosti", ampak telo, ki je sposobno držati in uporabljati orodje itd. Kapitalizem preprosto hlepi po klonu. In bes moralistov nad znanstveniki, ki so "človeštvu" omogočili, da se reproducira na nespolni način, je zgolj groza nekega zgodovinskega trenutka pred samim seboj.

(se nadaljuje)

Stroj ne zahteva individuuma, ampak zgolj roko, ki ga poganja. Rudnik ne zahteva "človeške osebnosti", ampak telo, ki je sposobno držati in uporabljati orodje. Kapitalizem preprosto hlepi po klonu.

fotografije Viktor Kolar

FOTOPUB

BORUT PETERLIN : Novomeščani 2000

Razstava je na ogled v Dolenjskem muzeju
ter na spletni strani - <http://www.insert.si/~fotopub/>

Besedilo: Roland Barthes, *Camera Lucida (Zapiski o fotografiji)*, Studia Humanitatis, Škuc-FF, 1992,
str. 99-101

Tak obrat nujno postavlja etično vprašanje: ne zato, ker bi bila podoba nemoralna, nereligiozna ali diabolična, (...) temveč zato, ker posplošena fotografija popolnoma derealizira človeški svet konfliktov in želja z izgovorom, da ga ilustrira. Za tako imenovane razvite družbe je značilno, da danes konzumirajo podobe in ne več verovanj, kot so jih konzumirale nekdanje družbe; so potemtakem liberalnejše, manj fanatične, a tudi bolj »zlagane« (manj »avtentične«) – to, kar v vsakdanji zavesti izraža priznanje o občutku navzeatične zdolgočasnosti – kakor da bi pod oba, ki se je univerzalizirala, proizvedla svet brez diferenc, razli k (indiferenten, brezbrizen svet), iz katerega lahko le tu in tam plane krik anarhizma, marginalizma in individualizma: odpravimo podobe, rešimo neposredno željo (brez posrednika).

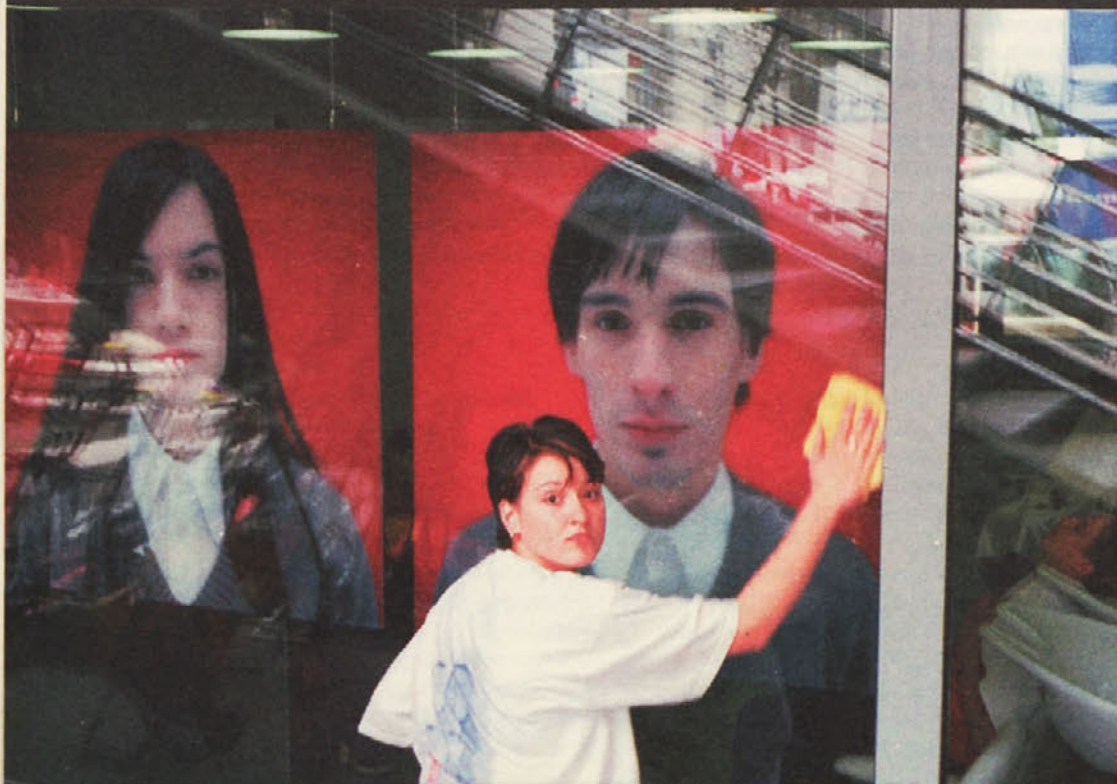
To sta dve poti Fotografije. Izbira je moja: njen spektakel lahko podredim civiliziranemu kodu popolnih iluzij ali pa se v njem soočim s prebujanjem nepopustljive realnosti.

Družba si prizadeva spametovati Fotografijo, umiriti norost, ki nenehno grozi, da jo bo razneslo v obraz tistemu, ki jo gleda. Za to ima na voljo dve sredstvi.

Prvo je narediti iz Fotografije umetnost, nobena umetnost namreč ni brezumna. Odtod izhaja vztrajnost fotografa, da tekmuje z umetnikom, se podreja retoriki slike in njenemu sublimiranemu načinu ekspozicije. Fotografija je zares lahko umetnost: ko ni v njej nobene norosti več, ko je njen noem pozabljen in ko zato njeno bistvo ne deluje več name ...

Drugi način (...) je v tem, da jo posplošimo, zbanaliziramo, tako, da ni njej nasproti nobene druge podobe, glede na katero bi se lahko uveljavila, pokazala svojo posebnost, svojo spotiko, svojo norost. To se dogaja v naši družbi, kjer je Fotografija s svojim tiranstvom zatrla druge podobe: ni več ne grafik ne figurativnega slikarstva, ki se ne bi poslej fascinirano (in fascinantno) podrejalo fotografskemu modelu.

Koledar 2000

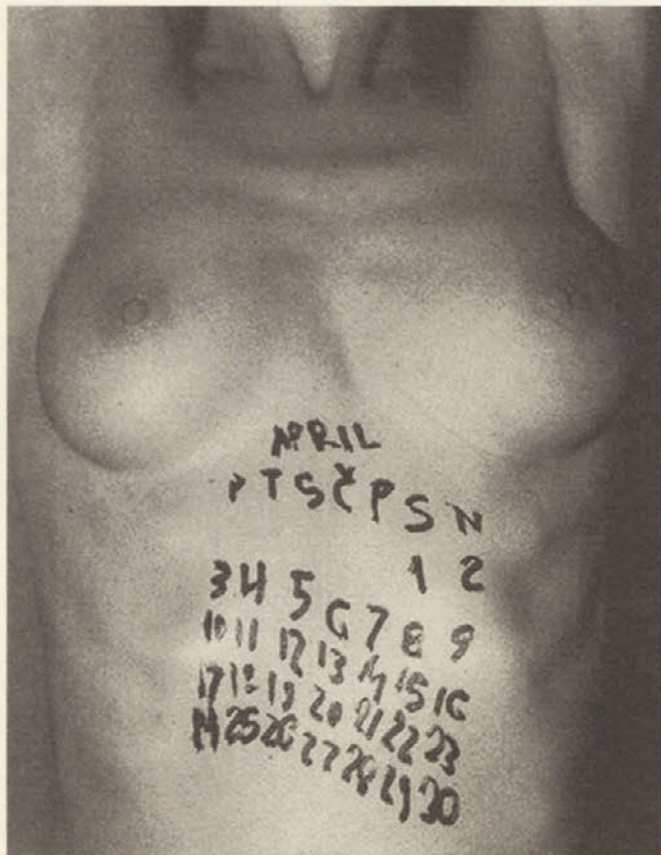
Tanja Lažetić & Dejan Habicht

likovna razstava
galerija **Simulaker**

(v klubu LokalPatriot)
Novi trg 6, Novo mesto
! do 12. 2. 2000

Ozadje zgodbe o nastajanju likovne razstave z zelo aktualnim, milenijskim naslovom, je nadvse preprosto. Avtorja sta namreč povabila prijatelje, ki so tudi sami umetniki, naj si izberejo najljubši mesec v koledarskem letu in si ga vrišejo na najljubši del telesa. Po opravljenem "body-paintingu" sta jih fotografirala in nastale fotografije sestavila v obliko koledarja. Razmnožila sta jih v dvanajst izvodov in podarila sodelujočim.

V čem je smisel tega početja in zakaj se je znašlo na galerijskih zidovih? Že na prvi pogled je jasno, da vzrok ne more biti zgolj formalno-estetski, kar so potrdile tudi reakcije šolanih, profesionalnih fotografov ob otvoritvi. V ozadju se skriva koncept, ki sprva mogoče ni tako očiten, je pa za celostno dojetje razstave nedvomno bistven. *Koledar 2000* je postavitve konceptualnega likovnega projekta in ni klasična fotografska razstava. Medij fotografije je tu predvsem posrednik, čeprav je res, da ima tehnična asketskost fotografije na tej razstavi tudi določnejši namen (o tem se bom razpisal malo kasneje), ki pa ni v funkciji estetskega. Za pristop k umetnosti take vrste je skoraj nujno poznavanje konteksta, ker olajša pot do smisla razstavljenega, pot do njegove glavne ideje – ta ima pri konceptualistični umetnosti, ki ji vlada razum, glavno besedo.

Kontekst in ozadje razstave v Simulakeru sta že znana: novoletni ritual obdarovanja najbližjih. Pomembno je tudi dejstvo, da fotografije, ki sestavljajo koledar, sprva niso bile namenjene javni predstavitvi. Dejansko so bile namenjene le skupini sodelujočih, kar je zaradi intimne narave fotografij tudi logično. Šele po privolitvi vseh akterjev sta se avtorja odločila za predstavitev v javnosti in tu nastopijo konceptualne premise, ki temeljno določajo razstavo. *Koledar 2000* problematizira dve veliki vprašanji sodobne umetnosti, ki se tesno prekrivata in eno brez drugega skorajda ne moreta. Prvo je tematizacija vzpostavitve človeškega telesa kot avtonomnega umetniškega sredstva, drugo pa zmuzljivo razmerje med dvojico pojmov zasebnega in javnega, ki se večinoma utemeljuje prav skozi diskurz o človekovem telesu.

Tanja in Dejan sta spremembo "vsakdanje" namembnosti telesa radikalizirala do te mere, da sta ga zreducirala na goli objekt - materialni nosilec likovnega (slikarskega) jezika. Telo se namreč preobrazi v nekakšno opno - slikarsko platno in prsti v čopič, s katerim umetnik posega po telesu. Zapis na telesih je osnovni "produkt" tega performansa. Aktu poslikave sledi faza fotografiranja, ki ima za cilj dokumentiranje. Dokumentarnost zahteva neizumetničeno, suho, neolepšano fotografijo, čemur sta avtorja pri realizaciji zvesto sledila. Vzporedno omenjenemu, dokumentarističnemu pristopu k fotografiji, pa lahko sledimo še enemu, ki je v funkciji

podajanja občutka domačnosti, pristnosti, zasebnosti. Ta občutja dosejata avtorja z uporabo "nepravilnega" osvetljevanja, ki učinkuje "polaroidno" in parodira maniro "družinske" ali "pikniške" fotografije. Tu se že neposredno dotikata drugega problemskega sklopa, ki ga obravnava njun *Koledar*.

Gre za odnos med kategorijama zasebnega in javnega, ki ga obravnava s pomočjo analize pogleda na telo. Ali se značaj performansa, ki sta ga izvedla v zaprtem krogu sodelujočih, ob razstavitvi v javnem, galerijskem prostoru spremeni? O tem vprašanju je lažje govoriti, če oznako 'performans' popravimo v sicer okorni 'intimni obred obdarovanja med prijatelji', ki pa bolj ustreza prvotnemu namenu dogodka. Teatralnost sodobnih "ritualov", ki podobno kot ta, ki nas tu zanima, vključujejo poslikave teles, darovanja, zaprte kroge "posvečenih" in podobno, nas napeljuje k asociacijam na poganske kulte in njihova obredja; lahko pa nas obenem opomni na dejstvo, da del naše percepcije še vedno deluje na ta arhaičen, absoluten način, ki ga verjetno najlažje izsledimo prav v intimni sferi naših življenj. Človeka, ki ga poznamo "do obisti" pač ne delimo na dve strogo ločeni komponenti - na telo in na duha (oziroma psiho) -, temveč ga zaznavamo enovito. Tudi podoba njegovega telesa percipiramo kot "gladko zneteno celoto". V javni sferi se način percepcije radikalno spremeni. Pogled postane brezoseben, odtujen, obredje se spremeni v spektakel. Če je pogledu onemogočena neposredna participacija ter s tem intimnost odnosa s sodelujočimi, postane obred tarča voyeurističnega, preračunljivega očesa. Pogled od zunaj obred destruiira, človekovo prezenco kot psihofizično celoto pa razgradi, razstavi. Erotična privlačnost prepovedanega pogleda oko premami, da vdira v intimo drugega, s tem pa *intimno* seveda ukinja.

Sodobno oko fascinirajo detajli, fragmentacija podob. Na to dejstvo nas opozarja *Koledar 2000* tudi s povsem oblikovnimi postopki - z načinom kadriranja motivov na fotografijah. Z velikimi plani pomaga očesu pri iskanju "dity details" in nam prihranja trud pri napenjanju zrkel. Avtorja s to razstavo pripovedujeta zgodbo o stanju očesa ob koncu tisočletja in demonstrirata način njegovega pogleda na telo, ki ga oko vidi razdrobljenega, transformiranega in fetišiziranega.

Iztok Hotko

iztok_hotko@hotmail.com

Tanja Lažetić in Dejan Habicht sta tudi priznana avtorja spletne umetnosti. Njune stvaritve lahko pregledate na naslovih:

<http://www2.arnes.si/~tlazet/>
<http://www2.arnes.si/~dhabic/>
<http://kid.kibla.org/~intima/>

Kostanjeviški mlin: prek tisoč let kontinuirane pozidave?

Ob vhodu v kompleks nekdanjega cistercijanskega samostana v Kostanjevici, kjer je danes sedež galerije Božidar Jakac, se nahaja zanimivo poslopje mlina, trenutno v fazi prenove. Ob priliki sem bila priča razpravi dveh izvedencev, ki sta iz posameznih delcev, kot je npr. struktura kamna in ometa, način pozidave, postavitve in sestavljanje gradbenih elementov, odnosi med njimi (okno, lina, obok), rekonstruirala številna obdobja in faze prezidav arhitekturnega objekta. Gospodu Francetu Vardjanu in gospe konservatoriki Špell Valentinčič-Jurkovič gre torej zahvala za možnost interpretacije novih odkritij, predvsem pa je skozi njune ugotovitve brezimno kamenje dobilo nove pomenske razsežnosti. Nova dejstva namreč kažejo, da gre na prostoru današnjega objekta (mlin je sicer obratoval z različnimi časovnimi prekinitvami še v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja) za najmanj tisoč let kontinuirane pozidave.

Najstarejši slikovni vir, ki je izhodišče, pa tudi opredeljujoči faktor vseh raziskav, je seveda Valvazorjeva upodobitev celotnega samostanskega kompleksa v knjigi Slava Vojvodine Kranjske iz leta 1689. Kot edini tovrstni obstoječi dokument predstavlja vizualno oporo za časovne in stilne opredelitve posameznih faz prezidave. Poleg renesančne, na omenjeni grafiki ovekovečene podobe, lahko zagotovo prepoznamo elemente gotske pozidave, baročne značilnosti in še druge občutne spremembe objekta v zadnjih dvesto letih.

Najzanimivejše so seveda najdbe, ki nakazujejo obstoj nekega prvotnega objekta, ki je morda na mestu današnjega mlina stal že pred nastankom samostana; vsekakor sta »v zraku« vsaj dve možni interpretaciji oz. identifikaciji njegove tedanje funkcije; ali gre za utrdbeni-bivalni srednjeveški stolp ali pa za ostanke kapele Svetega Lovrenca, ob kateri naj bi po nekaterih navedbah sploh nastali prvi zametki samostanskega kompleksa.

Sprehod po objektu danes nam poleg fragmentov že opredeljenih možnih štirih slogovnih faz nudi tudi nekaj drobcev, ki omogočajo drugačno interpretacijo že predstavljene sheme. Vendar si je pričujoče besedilo zastavilo le skromno nalogo posredovati smiselna razmerja med drobcji, ki so ohranjeni v zidovju in ne odpira problemov specifičnega odnosa do preteklosti, ki kot splošna teoretska vprašanja med drugim pogosto določajo konzervatorsko prakso ter s tem rekonstrukcijo in prezentacijo zgodovinskih objektov nasploh.

Simona Zorko

foto Bojan Božič

Preureditev Frančiškanskega trga

Tomaž Levičar
341.541@insert.si

Nedvomno je prostor novomeškega Frančiškanskega trga eden najbolj zanemarnjenih v mestu, še posebno glede na kontekst, torej glede na položaj v mestu, glede na obdajajoče ga stavbe, ki imajo pomen tako kot arhitekturni, še bolj pa kot kulturno-zgodovinski pomniki. Ne le da je degradiran, tudi nedefiniran je, šele dati mu je treba karakter.

Camillo Sitte je trge – zaljubljeno, spoštljivo in občuteno – v svojem znamenitem delu *Umetnost graditve mest* podal kot »ponosno središče javnega življenja«, ki lahko, primerno obravnavani, postanejo »ponos in veselje posameznih mest«. Od grških agor semkaj imajo tržni prostori v mestih izreden pomen, najsibo kot prostor grške demokracije, rimskih iger, srednjeveškega trgovanja, tja do novodobnih paradiranj, vedno se ob njih zbere vse to poudarjajoča imenitnejša arhitektura, ki jo prostor mesta glede na svoj pomen zmoro ali tega celo na simbolni ravni preseže ... Kakor koli, novomeški frančiškanski trg nam danes ne more biti ne v ponos ne v veselje, še sreča, da je sramežljivo skrit za svojim večjim bratom Glavnim trgom, katerega sosjed je.

Realnost je krut vir

Novomeški Frančiškanskemu trgu se bližamo preko lijakastih ulic, ki se zlivajo na trg, ne zavedajoč se možnega prizora – edini nastavki za razmišljanje o morebiti videnem, za razburkanje domišljije sta kapeli svetega Frančiška in Antona na levi strani cerkvene ladje, oziroma fasada konvikta, edini dostop, ki je bolj pričevalen in celo zanimiv, pa je po Detelovi ulici. Trg je prijetno droben, pod okriljem pompoznega novogotskega pročelja cerkve in njenega v nebo dvigajočega se zvonika še izdatno dobi tak pridih. Vitruvius je v svoji peti knjigi (*Deset knjig o arhitekturi*) trge omenil na kratko, je pa dal vedeti, da naj bo merilo velikosti trga število ljudi. Še posebej za frančiškanske samostane oziroma cerkve je značilno, da se pred njimi oblikuje nekakšen tržni prostor, kar Badurina (*Uloga franjevaških samostana u urbanizaciji dubrovačkog područja*) vidi kot posledico, seveda vsled različnih vzrokov, vedno dobro obiskanih pridig frančiškanov.

Tudi v Novem mestu se je ta prostor pred cerkvijo izoblikoval, pa čeravno smemo tu kot ošnovo razvoja prej videti prostor nekdanjega pokopališča pred cerkvijo ter genezo meščanskih stavb, ene od stranic trga kot pa pastoralno dejavnost. Prostor trga je bil nekoč, kot je razvidno iz starih razglednic, razdeljen, lahko bi rekli, na cerkveni (še sedaj urejen vrtni del), javni (komunikacija) in zasebni del (nekdanj zasebni vrtovi), danes pa sta se slednja nekako stopila v javni prostor. Za tak trg vsekakor preveč razdrobljeno. Sicer pa ga oklepajo stavbe, nekatere imajo vrednejše vhodne portale, od frančiškanskega samostana (zgrajen 1472 in 1696) s konviktom (1696), cerkve (1472, vhodno pročelje pa iz 1866), preko nekdanje, arhitekturno umirjene stavbe gimnazije (sreda 18. stoletja), danes glasbene šole, do zadnjih, žal skozi čas temu primerno tudi oblikovanih, pročelij meščanskih hiš.

Zadnja desetletja so, kot marsikaj drugega, tudi prostor trga dodatno poneumila, pojavili so se slaboumní, parcialni, drobnjarski posegi: stopnišča hiš Glavni trg 10 in 11, uvoz v velik atrij hiše Glavni trg 11, parkirni prostori, vse do res prav poganske, bolj rečeno *imbecilne* namestitve – izvir ima seveda v času prejšnjega političnega režima – električnega transformatorja na eni od stranic trga, kjer je nekoč stala hiša za pomočnice v samostanu (se pa sedaj resda preko te škrbine s trga zaenkrat še razpira pogled na Kandijo in Grm). Toda to vse je res tako grozno, da ne gre izgubljati besed.

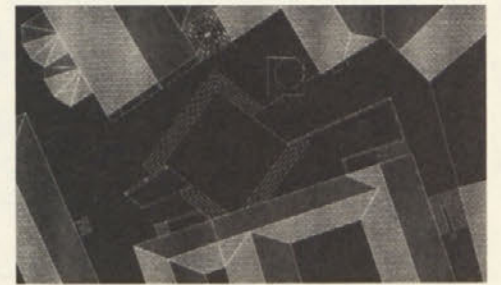
Trg je, čeravno velja, da je del mesta ob Glavnem trgu dokaj ortogonalno zasnovan (Jelka Pirkovič Kocbek), vendarle poln nepravilnosti v formi, najsi gre za obdajajoče ga linije, osnost pročelij stavb in njihove središčne osi ali pa za samo ploskev trga: kakor pogledamo, vidimo, da je res razgiban – polno je zamikov, poševnin, nagibov, tudi

višinski gabariti stavb so razgibani (dominira seveda zgradba cerkve, kar kaže na neko hierarhijo v preteklosti), tudi stilno gre za nekoliko raznorodno pojave. Prav tako »pestri« so programi ob trgu; od cerkve in samostana do glasbene šole in množice pisarn v meščanskih hišah – torej nekakšna svetno-posvetna mešanica, kar pa je vse skupaj vendarle dober nastavek najprej za kultiviranje tega prostora, zatem pa tudi za njegovo zaživetev.

Nova oblačila

Predlog nove ureditve trga skuša s tem postati vrednejša zgodovinska usedlina, novi *layer* tega prostora podaja podobo trga kot enovitega prostora, s čimer se jasneje izrazi tudi hierarhičnost stavb trga tako v likovnem kot v vsebinskem oziru. Trg postane primernejši, vsaj adekvaten predprostor obkorožajočih ga stavb.

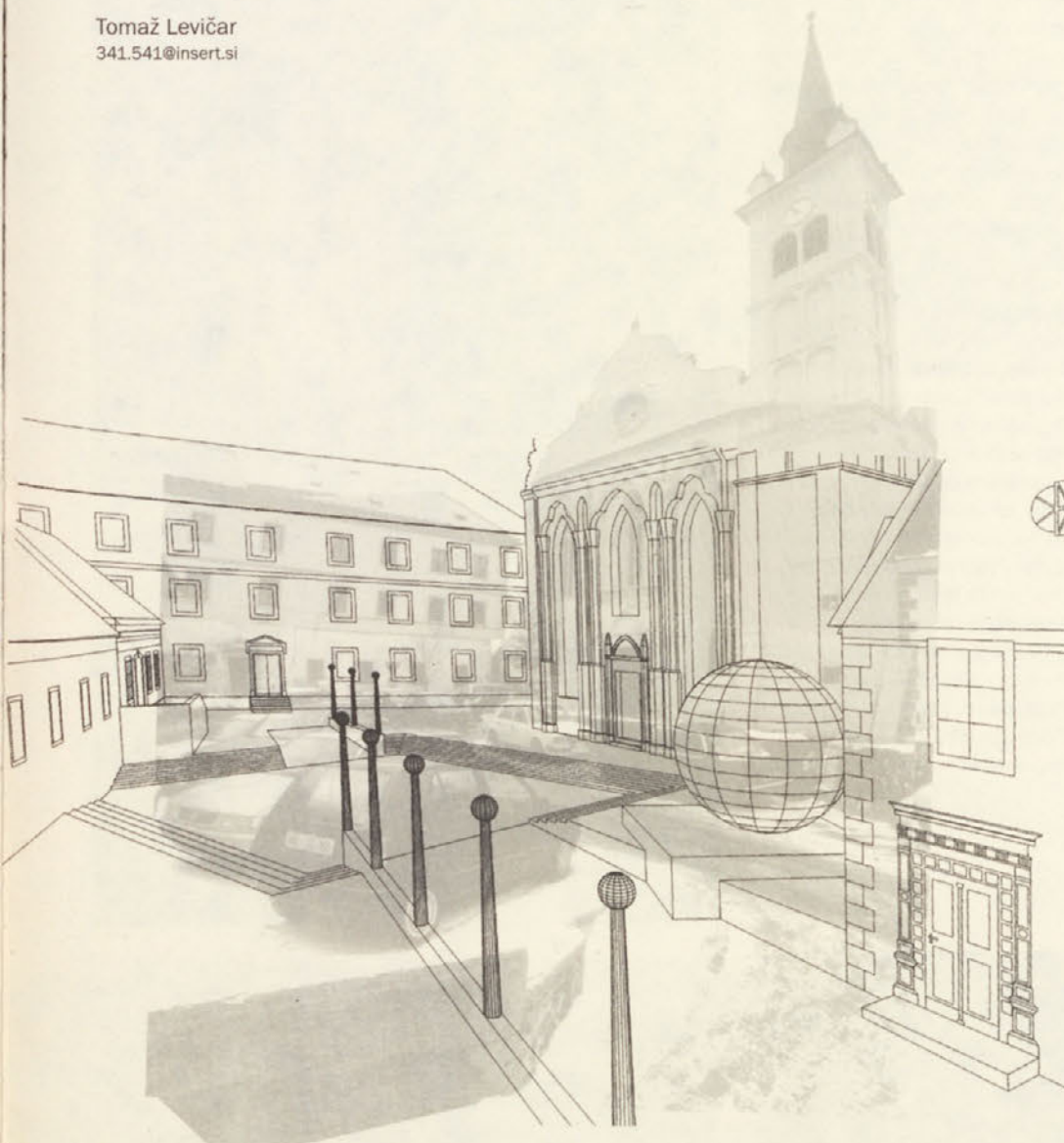
Pri tem so s formalnimi elementi ureditve trga poudarjeni njegovi osnovni, njega samega poudarjajoči (gre torej za vzajemen odnos), celo konstituirači ter tako ali drugače, arhitekturno ali kulturno-zgodovinsko pomembni elementi. Tu gre seveda predvsem za stavbo nekdanje gimnazije: ta je poudarjena s potezo rahlo proti vhodnemu portalu vzpenjajoče se poti, lomljene klančine klinaste oblike, ki izhaja iz generalizirane oblike trga in dostopov na trg, hkrati pa skuša, povsem formalno in blago seveda, uvesti spomin na nekdanje tri predele trga (cerkveni, javni, zasebni). Drugi element, vreden poudarka, pa je vsekakor za trg mogočna cerkev, stavba polna simbolov, tako rekoč vsak njen element je simbol. Cerkev je poudarjena s kvadratnim poljem, ta hkrati združuje prej omenjene tri dele, je pa sicer predvsem predprostor cerkve, ki preko petih stopnic (J. Flis v svoji knjigi pravi, da se je cerkev rada »posluževala svetih števil«, da je tudi srce imelo kaj hrane ...), akt prehoda iz posvetnega v sveto, vodi na nivo cerkve (sveti Karol Boromej: »Najprej je paziti, da je cerkev zidana na nekoliko vzvišenem kraju. Kjer pa naravno kraj ni vzvišen, naredi naj se umetno, naj se cerkvi da podstav ...«). Kvadrat se križa, recimo temu antagonizem med sekularnim in cerkvenim, med svetnim in svetim, med realnim in idealnim, s potjo, ta se, kot rečeno, prilagaja prostoru, proti gimnaziji. Ta kvadratni, torej pravilnih oblik, na nek način amfiteatrični prostor, seveda zmoro služiti raznim kulturnim dogodkom ali delovati kot prostor dogajanja ali pač kot prostor, iz katerega se opazuje.

Dostopi v hiše Glavni trg 10 in 11, s katerih je potrebno sneti »frčade«, so diskretno stisnjeni ob pročelja hiš, ki se zgolj s trgu življenje ponujajočimi programi vsiljujejo vanj (denimo gostinstvo). Seveda je treba v prihodnosti s primerno sodobno arhitekturo zapolniti tudi škrbino med konviktom in stavbo Glavni trg 12.

Ob steni samostana je, v smislu dodatne umetnostne motivike trga, tudi piedestal z monumentom, ki naj obeleži nekdanje sobivanje frančiškanov in gimnazije oziroma mesta. Na novo je s stopniščem in »pomolom« definiran tudi prostor med hišama Glavni trg 11 in 12, ki je ravno tako lahko potencialno prizorišče.

Trg v novi podobi želi torej biti sredstvo poudarjanja lepote, pa hkrati lepota zase, kjer bodo tako zmogle v zavetju odlične scenografije pročelja cerkve najti prostor razne prireditve, ter nasploh postati prostor druženja, srečevanj, posedanja, pogovorov, občudovanja arhitekture. Mestu v veselje in ponos.

avtorja predloga nove ureditve trga: Tomaž Levičar, Gregor Bernard (september 1999)

fotografije Tomaž Grdin, Tomaž Levičar

Generacije in mejniki

Tomaž Koncilijska

tomaz.koncilijska@društvo-dns.si

Kot se včasih pokaže za nesmiselno in nasilno, pa se zdi kdaj tudi zelo umestno in zanimivo, da se umetniško ali vsaj polumetniško ustvarjanje določenega obdobja obravnava glede na generacijsko orientacijo avtorjev in poustvarjalcev. Takšen je običaj v vseh vejah »umetnosti«, kot zelo uporabna in smiselna pa se izkaže ta metoda tudi ob podrobnejšem ukvarjanju z zgodovino novomeškega rocka in popa.

Če zaenkrat pustimo ob strani glasbenike, rojene v poznih tridesetih in v štiridesetih letih, ki so muzicirali pred nastopom skupine Rudolfovo, ki je prva začela uveljavljati lastno avtorsko glasbo in tako resnično predstavlja v marsičem še danes nepresežen mejnik novomeške glasbene scene, lahko ugotovimo, da je v prvem desetletju (1976/77 do 1987/88) rockovsko realnost oblikovala generacija, rojena v petdesetih, in še zlasti tista iz šestdesetih let. S tem poleg že omenjenih Rudolfovcev mislim na Orione, Drevored, Bacile, Pandan, Strip, Zdeneta Kockarja, Generala Lojzeta, Županovo torto, Metro ter pogojno Peto avenijo, torej skupine, katerih skladbe so uvrščene na prvega od obeh ploščkov dvojnega antologijskega albuma novomeških skupin. Na eni strani je to povsem razumljivo, saj se zdi, da je ustvarjalno najbolj potentno obdobje človekovega življenja ravno tistih nekaj let okrog dvajsetega, morda pa se bo zdelo komu s sociološkega stališča bolj zanimivo to, da precej akterjev generacije šestdesetih še danes, čeprav so že krepko zakoračili proti štiridesetim letom, vztraja v »šou biznisu«, neredko brez upa zmage, a z vedno novim entuziazmom in pristnim navdušenjem, ki se kali ob po grlu zlatih vrčkah piva, bodisi pri Slonu, v Luni ali zadnje tedne tudi v Patriotu. Zvestoba muziki do (g)roba?

Resnejša afirmacija skupin, katerih člani so rojeni v sedemdesetih, to je v desetletju rojstva novomeškega rocka, se je začela praktično šele v prvi polovici devetdesetih let. V tem času so se ob novonastalih bendih pojavile tudi zasedbe, ki so združevale starejše in mlajše generacije, preizkušale te in one recepte na svoji poti do »slave«, kar vse je privedlo do pestrih glasbenoslogovnih usmeritev. Zdi pa se, da ni nikoli več (tako kot nekaj) prišlo do nekakšne totalne recepcije delujočih skupin. Publika se je diferencirala, zdi se, da se je drastično spremenil duh časa, o čemer smo že pisali na straneh Parka. Med skupine devetdesetih, ki bodo našle prostor na drugem ploščku zgoraj in vse leto omenjanega cedeja, lahko štejemo Društvo mrtvih pesnikov, Mercedes band, D'Kovače, Dan D, Michelangelo, straško Barakudo in God damn' blues band, posameznike, kot so Primož Moškovič z legendarnimi Rožnimi polji, Rok Otočec alias Đido supermen idr. ter dekleško skupino Copacabana, ki stilno pač močno odstopa od vseh drugih. Ob hkratnem zavedanju, da ravno v času konca in preloma tisočletja v ospredje prihaja generacija osemdesetih, se je potrebno na tem mestu pač ozreti na še en mejnik naše rockovske zgodovine, ki je nehoti predstavljala neverjetno harmoničen prehod med »starejšo« in »mlajšo« generacijo. Mislimo seveda na veliki celodnevni dobrodelni koncert v organizaciji Sklada za drage medicinske aparate pri OO RK Novo mesto, bolj znan pod imenom koncert ZA MAMOGRAM.

V soboto, 17. septembra 1988, je od 12. do 24. ure na novomeškem Glavnem trgu potekala osrednja prireditev v okviru akcije Darujmo zase (za mamograf), kjer je v sicer kislem vremenu pred več tisoč obiskovalci nastopilo trideset skupin in posameznikov različnih glasbenih usmeritev. Nastop za mamograf je bil trenutek, ko sta si roke podali obe generaciji glasbenih skupin. Od »starejših« so v večernih urah nastopili Drevored, Orioni, Županova torta in Zdeneta Kockar ter že prej Metro, zgodaj popoldne pa so koncertirali mlajši ali manj uveljavljeni bendi: Peta avenija, Proteus (kasnejši DMP), Obzidje, Frakcija. Za nekatere izmed prvih je bil to hkrati poslovljivi koncert, za tiste druge večinoma prva večja promocija. Generacija šestdesetih se je poslavljala, generacija sedemdesetih je ravno stopala na svojo glasbeno pot. Štafetna palica je bila simbolično predana. Začelo se je pisati novo glasbeno desetletje. V sladkem spominjanju svojih mladih dni pa čakamo na naslednji mejnik ... Kje ste, mladina novega tisočletja?

Renato Chicco trio slovenske ljudske pesmi v džezu

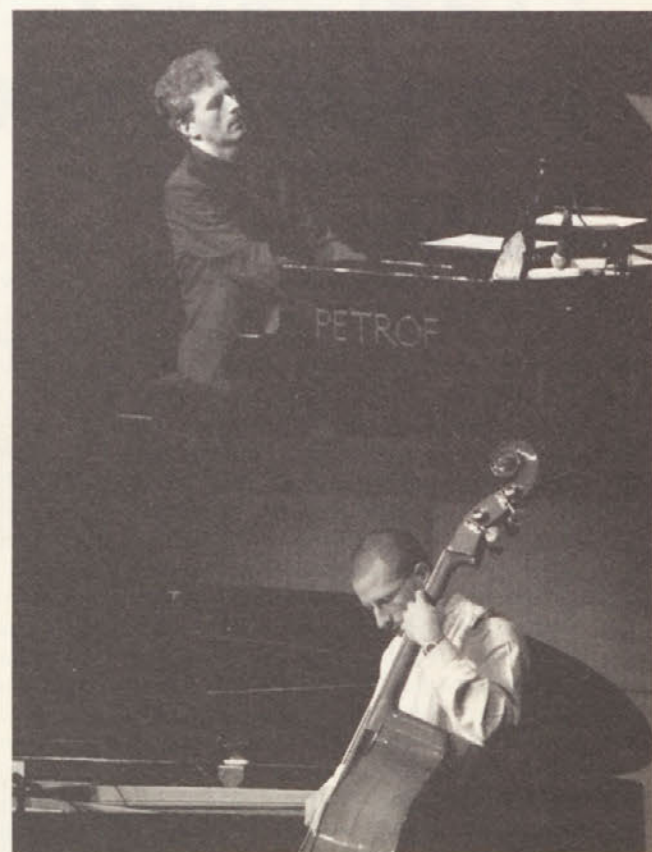

foto Tomaž Grdin

5. avenija (1987-1990)

Skupina je nastala leta 1987 s koreninami v osnovnošolski skupini Ara Band na OŠ Bršljin. Jedro skupine (originalna zasedba) so tvorili Marko Pezdirc (vokal, kitara), Primož Žizek - Pimpi (bobni, tolkala), Boštjan Virč (kitara), Uroš Sadek (bas) in Gregor Bevc (klaviature). Proti koncu delovanja leta 1990 je skupina sodelovala tudi z drugimi glasbeniki: Katja Židanik (vokal), Rok Jerman (klaviature) in Dušan Obradinovič - Obra (bobni).

Ideja skupine je bila zelo enostavna: igrati in se imeti dobro. Od prvih »špilov« po šolskih plesih do samostojnega poslovljnega koncerta, 13. septembra 1990, v novomeški dvorani Marof. Prodanih 1500 kart je še danes velika cifra za novomeške koncerte. Z omenjenega dogodka obstaja celo video posnetek celotnega koncerta, kar je dragocen arhiv. Skupina je v glavnem nastopala po diskotekah, plesih, udeleževala pa se je tudi različnih rock festivalov. Za svoje nastope je pobrala nekaj manjših nagrad, leta 1988 pa je objavila tudi svoj edini studijski posnetek - Zakaj - ki se je uvrstil na tedanje Stop pops lestvico. Skladbo je skupina posnela v studiju Pasadena Jožeta Dobovška ml.

Repertoar skupine je obsegal rock'n'roll klasiko, 60. in 70. leta. 5. avenija je bila predvsem skupina za dober žur in je dosegla v letih 1989/90 precej visoko lokalno priljubljenost. Ta je potegnila za seboj tudi nekaj posnemovalcev - mlajših skupin, med njimi tudi Proteus (kasnejši DMP), ki jim je skupina pomagala pri njihovih začetkih.

Po legendarnem poslovljnem koncertu se je skupina še enkrat zbrala leta 1992 za krajši nastop v dvorani Marof na dobrodelnem koncertu za žrtve vojne v Bosni, z glasbo pa se še danes profesionalno ukvarja Marko Pezdirc, ki vodi lasten snemalni studio Metulj.

Zanimivosti in "pikanterije":

Uroš napiše skladbo Zakaj v stanju maksimalne zaljubljenosti.

Uroš po špilu na Loki pozabi (izgubi) bas kitro Fender precision!

Pimpi na snemanju pri Joeju poje vso malico, namenjeno ostalim članom.

Pri poskusih dobiti menedžerja neki samozvani primorski menedžer pusti neporavnan račun v Hotelu Metropol.

Prostori Bistroja Rotovž - legendarni prostor za vaje, kjer se je zbirala in vadila tudi ostala novomeška rockovska srenja.

Na PIL-ovem festivalu mladih skupin v Postojni leta 1989 Proteus (bodoči DMP) premagajo 5. avenijo.

Na koncertu v Trebnjem na božični večer 1989 imajo 0 (nič) obiskovalcev.

Iz kupiček prvega samostojnega koncerta v ŠD Marof spomladi 1990 je šel za poravnava škode razbitega stranišča

Na poslovljnem koncertu jim Studio Tivoli dve uri pred pričetkom odpove ozvočenje, situacijo reši Krkina naročilnica

Led skupina prebije kot predskupina na koncertu Šank Rocka in s serijo nastopov v tedajni diskoteki Metropol (danes hotel Krka).

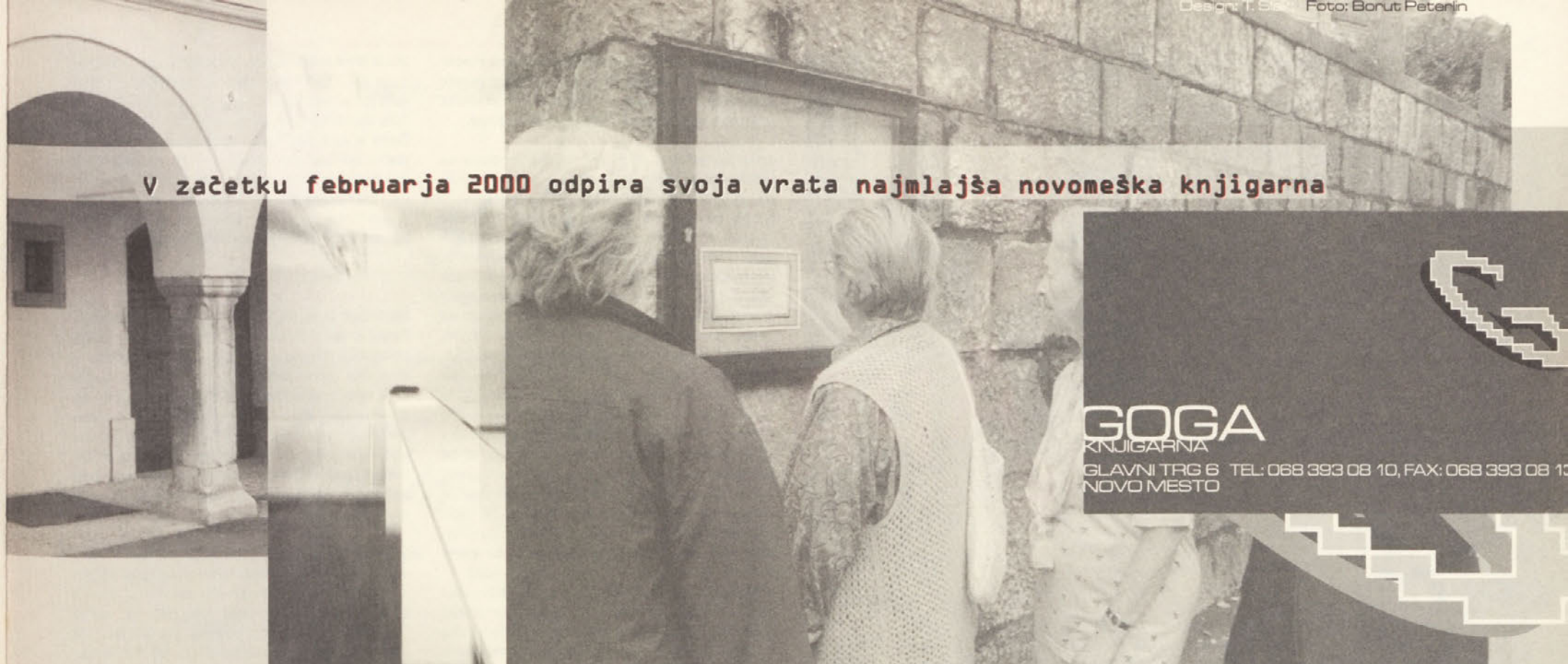
V Novem mestu je malo džezovskih koncertov. Ne bom rekel, da jih je premalo, temveč da jih je približno toliko, kot je za njih ustrezne oziroma vsaj dovolj radovedne publike. Tudi ne mislim moralizirati o tem, kaj bi bilo mogoče storiti, da bi bilo »bolje« - konec koncev koncert sploh ni bil slabo obiskan, če se spomnimo denimo mariborske filharmonije, ki je po številčnosti skoraj presegala občinstvo - ta »bolje« pač vsebuje kup misli, recimo o »nevezgojenosti« publike, pa da nek superornež želi vsiljevati svoj glasbeniokus kot vsesplošno merilo ... No, sam nisem nekakšen estetski relativist, temu vprašanju, zame ključnemu, se bom zato še vračal - a zdaj nas zanima konkreten glasbeni dogodek.

V petek, 21. 1., smo torej v Kulturnem centru gostili tri odlične slovenske džezere: izolskega pianista Renata Chicca, ki trenutno deluje v Veroni, mladega kontrabasista Žigo Goloba in bobnarja Draga Gaja, lastnika edinega ljubljanskega džez kluba. Fantje so se lotili slovenskih ljudskih pesmi, ki jih je z neverjetno domišljijo, a hkrati prefinjenim občutkom tako za razpoloženski ton posameznih pesmi kot za notranjo logiko besedil, aranžiral Renato Chicco. In kako se obnesejo ljudske pesmi v preobleki džezovske paradigme? Seveda ne gre za prvi poskus prirejanja in reharmoniziranja ljudskih pesmi, toda tudi po mojem občutku gre za »nekaj najlepšega, kar se je zgodilo slovenski ljudski pesmi«, kot smo lahko slišali v najavi koncerta. Seveda za poslušalca, ki ima srce odprto za nove zvoke in harmonije ter za čudežno lepoto, ki jih je Chiccovo skladateljsko mojstrstvo izvabilo iz melodij pesmi Lipa zelenela je, Škrjanček poje, žvrholi, Kaj ti je deklica, Vsi so prihajali ... - nekaterih v svingu, tudi ekstremno hitrem, pa v džez valčku, spet drugih v latinu; skratka najrazličnejših narečjih pisane palete sodobne džezovske govornice.

In o samem igranju? Chicco, pianist svetovnega ranga (in tudi ugleda), ne sodi med tiste mlade nadebudneže tipa »glej, kako dobro in hitro igram«, on enostavno igra, izpod njegovih improvizirajočih prstov sproti nastaja glasba. Energetsko obvlada situacijo: trio igra kot uročen tako dobro, kot sicer, zgolj kot seštevek iger posameznikov, ne bi mogel - vse skupaj res malo spominja na discipliniranega Ahmada Jammala ... Fantje so že pred leti posneli zgoščenko, sedaj je na poti nova, »vol. 2«, takisto slovenskih ljudskih, od katerih so jih nekaj že predstavili na koncertu; občinstvo je morda najbolj navdušil perfektno aranžirani Kekec. Z njim pa lahko tudi zaključimo - saj je v resnici zasejal dobro voljo med ljudi, vzbujanje življenjske radosti pa je brez dvoma domena dobre glasbe.

Marijan Dovič

V začetku februarja 2000 odpira svoja vrata najmlajša novomeška knjigarna

GOGA
KNJIGARNA

GLAVNI TRG 6 TEL: 068 393 08 10, FAX: 068 393 08 13
NOVO MESTO

GOGA
KNJIGARNA

GLAVNI TRG 6 TEL: 068 393 08 10, FAX: 068 393 08 13
NOVO MESTO

Antona Podbevška

Par 100 nadnaravnih

odlaja

let

Metafora
Irena Novak
- Popov

Denis Poniž

Lev Kreft

Kozmični Zbornik razprav s simpozija
Novomeški ob stoletnici pesnikovega rojstva

Janez Vrečko

Emica Anončič

KONEC POEZIJE

Márko Juvan

anarhist
prekucuh

ZALOŽBA
GOGA

13. junija 1998 je minilo natanko sto let, odkar se je v Novem mestu rodil Anton Podbevšek. Njegova pesniška in življenjska usoda, ki jo danes povezujemo s konceptom zgodovinske avantgarde, ter njegova vizionarska poezija sta bili dovolj močni vzpodbudi za pripravo niza manifestacij ob avantgardistovi stoletnici s skupnim nazivom Antona Podbevška 100 nadnaravnih let. »Nadnaravna leta« so povezala odrsko, pesniško, glasbeno in vizualno izražanje v dveh gledaliških »happeningih« (Žolta pisma, avantgardni manifest in Godba v valovih: Himna o carju mavričnih kač), likovni in fotografski razstavi, projekciji kratkih filmov Božidarja Jakca ter dokumentarni razstavi o Podbevšku. Ob tej priložnosti je Novo mesto gostilo tudi šest vrhunskih strokovnjakov za umetniško avantgardo in poezijo, ki so ugotovile svojih raziskovanj predstavili na simpoziju o Antonu Podbevšku. Rdeča nit simpozija je bilo vprašanje začetka slovenske zgodovinske avantgarde, hkrati pa tudi odnos do le-te v sodobnem času – vsi ti problemi se zgoščajo ob vprašanju kanonizacije avantgardizma (zdi se, da nanj na specifičen način že odgovarjata tudi lokalnost in ne-institucionalnost prireditev ob stoletnici avantgardistovega rojstva). Predavanja v tem zborniku učinkovito analizirajo tako socialne vidike pesnika-avantgardista in njegove eksistence kot tudi notranje značilnosti Podbevškove prefinjene lirske govorice. S tem se uvrščajo med vrhunce preučevanja umetniških avantgard v slovenski literarni zgodovini, mimo katerih ne more iti nobena resna raziskava avantgardizma na slovenskih tleh. Toda ta zbornik ne želi biti le sestav strokovnih tekstov, temveč tudi dokument nekega širšega dogajanja, ki ga je vzgon »prevratnega pokreta« iz dvajsetih let še uspel sprožiti tik pred iztekom tisočletja.

Knjigo po ceni
1836 SIT lahko
naročite na naslov:
Založba Goga,
Prešernov trg 6, NM,
tel. 068 / 393 08 12

Pokličite brezplačno telefonsko številko

080 3000

ISDN
paket
3000

in se dogovorite za **nakup**

Brezplačno Vam ga v rdeči vrečki

dostavimo na dom. Paket vključuje digitalni telefon,

ki omogoča **izpis številke**

kličočega, paket SiOL za dostop do

interneta, modem ISDN ter **nadgradnjo** analognega

priključka v priključek ISDN. **Brezplačna priključitev**

terminalske opreme je zagotovljena! S

ISDN
paket
3000

se **stroški Vašega pogovora ne spremenijo.**

Hitrost prenosa podatkov se **poveča.**

Cena je **49.900,00 SIT**

in vključuje DDV.

Zdaj je čas!

Telekom Slovenije

think
digital
Luminus

everyone
has a
photographic
memory,
some just
don't have
film

POLETNA PONUDBA
× fotografija 9x13cm
39 SIT
× fotografija 10x15cm
49 SIT
× razvijanje filma,
skeniranje 1200x1800
DPI, zapis na CD s
prikazovalnim programom
in index nalepko
1499 SIT
× 3X fotoalbum flip
999 SIT

Luminus d.o.o., Kolodvorska 2, 8000 Novo mesto, tel.: 068 372-540, fax: 068 321-813

FOTOGRAFIJA > DIGITALNI ZPISI > SKENIRANJE > PLASTIFICIRANJE >

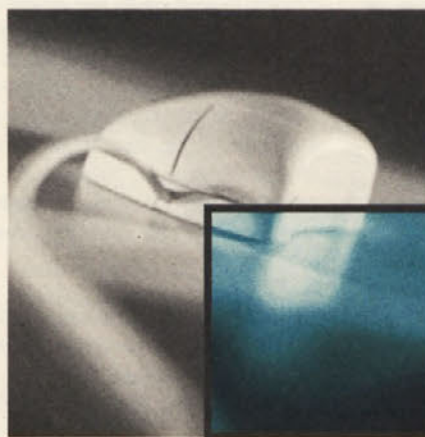
Restavracija za vso družino

Trgovski center Bršljin
Novo mesto

Odprto:
od ponedeljka do četrтка: 8.00 - 24.00
petek in sobota: 8.00-24.00 Mcdrive 8.00 - 2.00
nedelja: 9.00 -24.00

Novo! Izredno ugodni študentski boni!

Kupite jih lahko na **DNŠ (NM)**
ali prodajnih mestih **ŠOU (LJ)**

BRAIN

Računalniški inženiring
Seldlova 48, 8000 Novo mesto
tel.: 068 / 325 651, 325 278
068 / 375 650, 375 651
e-mail: brain@brain.si

RAČUNALNIŠKA OPREMA

- računalniki
- prenosni računalniki
- tiskalniki
- računalniške mreže
- enote za arhiviranje podatkov
- brezprekinitveni napajalniki
- računalniške komponente
- servis računalniške opreme
- licenčna programska oprema

POTROŠNI MATERIAL

- trakovi, črnila in tonerji za tiskalnike
- računalniški in fotokopirni papir
- diskete in cd mediji

PROGRAMSKA OPREMA ZA PODJETJA IN OBRТNIKE

- glavna knjiga s saldakonti, DDV
- place
- osnovna sredstva
- materialno poslovanje
- trgovinasko poslovanje
- programi za gostinstvo
- kadrovska evidenca
- proizvodnja
- direktorski informacijski sistemi
- direktorske analize
- recepcija
- kalkulacije
- blagajna

TRGOVINA FLOPI

- pisarniški material
- darilni program
- vse za šolo

Romanova 15, 8000 Novo mesto

info Točka

DRUŠTVO NOVOMEŠKIH ŠTUDENTOV

Dijaška sekcija - DIJAS

SREČANJE NOVOMEŠKIH DIJAKOV
V našem mestu dijaki(nje) predstavljajo opazno število v populaciji, v največji meri pa pripomorejo k temu, da mesto kdaj zaživi, se sprosti in postane mladostniško obarvano. Vsi se strinjamo, da bi nam bilo v zameno za ta utrip, ki ga dajemo mestu, prijazno ponuditi nekaj drugega, ampak pri vprašanju »KAJ PA« se ponavadi zatakne. Nekateri trdijo, da je čisto dovolj, če imamo na vsake tri ruske kralje kakšen res dober koncert, potem pa še kakšen kulturni utrinek za tiste bolj zavedne ... Kaj pa dijaška srečanja, pogovori in okrogle mize o problemih, ki nas tarejo, poglobljeno sodelovanje novomeških srednjih šol, skupne konstruktivne rešitve, morda skupno mnenje, ki bi se ga slišalo ...

Če si dijak(inja) katere izmed novomeških srednjih šol, če imaš ideje, kako zanimivo popestriti šolski vsakdan, če razmišljaš o kvalitetnejši izrabi prostega časa ali pa če te preprosto zanima nekaj malce drugačnega, si vljudno vabljen(a) na SREČANJE NOVOMEŠKIH DIJAKOV, ki bo v soboto, 12. 2., ob 10. uri v mladinskem klubu DNS-ja Lokal Patriot.

Pogovorili se bomo o vsem, kar se nam mota po glavah ali pa šušlja za hrbti, pomembno pa je, da slišimo čimveč različnih mnenj in predlogov.

Maja Potočnik

Opera 2000

DNS išče sodelavca pri organizaciji projekta **Opera 2000** za opravljanje delovnih nalog:
1. Vodje projekta (koordinacija med umetniško in tehnično skupino projekta, vodenje stikov z javnostmi, logistika) Pričakujemo komunikativnega, dinamičnega študenta višjega letnika katere koli fakultete z entuziastičnim pristopom, poznavanjem medijev, aktivnim znanje angleškega ali nemškega jezika in morebitnimi izkušnjami pri podobnih projektih.

2. Tehničnega vodje (organizacija postavitve odra in ostalih tehničnih del, organizacija izdelave scene in rekvizitov) Pričakujemo študenta katere koli fakultete z entuziastičnim pristopom in voznikiškim dovoljenjem.

Dogajanje bo potekalo od 22. 5. do 28. 5. 2000. Predstavi bosta 26. in 27. 5., dan pred tem pa bo javna generalna. Začetek projekta v mesecu februarju.

Prijave z osebnim opisom (zakaj želiš sodelovati pri projektu) pošljite na naslov Društvo novomeških študentov, Prešernov trg 6, NM, s pripisom »OPERA 2000«.

Razpis

Urad vlade za informiranje RS objavlja razpis za najboljše diplomske naloge o Evropski uniji in slovenskem vključevanju vanjo za šolsko leto 1999/00. Rok za prijavo je 1. november 2000, pošljete pa jih lahko na naslov: Urad vlade za informiranje, Slovenska 29, 1000 Ljubljana, p.p.632

Dijas organizira koncert

Jabolčni zavitek 2000 Kdor ni z nami, je za nami! Sobota, 26. 2., 20.00, ŠD Marof nastopajo: Siddharta, Racija, Buh Pomagej. Karte v pre(d)prodaji so!

Galerija Simulaker - mladinski klub Lokal patriot

Galerija Simulaker v mladinskem klubu, Novi trg 6, vabi na razstavo umetniških fotografij Tanje Lažetič in Dejana Habichta z naslovom **KOLENDAR 2000**. Razstava bo na ogled do 12. februarja.

Galerija Luna

Andrej Markovič, razstava **Sijoče gore**, na ogled v mesecu februarju.

Društvo novomeških študentov

Tradicionalno **študentsko zimovanje na Voglu**
Termin: 6.03. do 11.03. 2000. Cena 36.800 SIT (za člane DNS mogoče še kaj manj) vključuje: 6-dnevno nastanitev v Brunarici Burja na smučišču, 6-dnevno smučarsko vozovnico, 5X polpenzion.

Prvomajski Tignes (Francija), termin: 22.4. do 29.4. 2000. Cena bo ugodna (10% popusta za člane DNS). V ceno je vključen tedenski najem apartmaja (1/4) v Val Clareju, smučarska vozovnica Super Tignes (6 dni), organizacija in vodenje, organizacija spoznavnega in zaključnega večera, animacija tekmovanja in zabavne igre, izposoja in testiranje smuči (Fischer in Elan), izposojevalnica športne opreme (smuči, snowboardi in rolerji). Poleg neskončnih smučišč bo tudi letos organiziran bogat smučarsko zabavni program: - šola alpskega smučanja, curvinga, snowboarda in telemarka; - zabavno smučarsko tekmovanje po posebnih pravilih; - tekmovanje v rolanju; - predstavitev in degustacija izdelkov sponzorjev; - streetball turnir; - inline hokey; - vsak večer žur do jutranjih ur v lastni diskoteki.

Rekreacija

OŠ Brusnice, torek od 19.00 - 20.30
Gimnazija NM, petek od 19.00 - 21.00
OŠ Grm, sobota od 17.00 - 18.30
aerobika KC Janez Trdina, ponedeljki in srede ob 19.00 in 21.15
squash Windisch print, vsak dan do 17. ure imajo člani DNS 20% popusta
fitnes, tenis, savna, Teniški center Otočec, popust za člane do 20%
tenis TC Košenice, vsak dan od 8.00 do 22.00 ure, člani imajo 20% popusta
vodena vadba (aerobika, body-pump) Dvorana Leona Štuklja, ponedeljek, sreda in petek ob 18.15, 30% popust za člane.

Študijska knjižnica Mirana Jarca

Razstava ob 200- letnici smrti Franceta Prešerna - razstava **Prešeren v upodobitvah**, avla Dolenjske banke (v organizaciji knjižnice)

Kulturni center Janez Trdina

Velika dvorana: sreda, 2. februar, ob 19.30 uri. Gledališka predstava V. Moderndorferja, **Vaja zbora** v izvedbi Zavoda za izobraževanje in kulturo iz Črnomlja.

petek, 4. februar, ob 18.00 uri. Prireditev ob 50- letnici društva slepih in slabovidnih Novo mesto. ponedeljek, 14. februar, ob 19.30 uri. Gledališka predstava A. R. Gurneya, **Ljubezenska pisma** v izvedbi Gledališča Ptuj. četrtek, 24. februar, ob 19.30 uri. Baletna predstava Krešimirja Baranoviča, **Lectio srce**. Nastopila bo baletna skupina Croatia.

Dom kulture

četrtek, 17. februar, ob 16.00 uri. Lutkovna predstava za najmlajše, **Palčki na Smovskem griču**, v izvedbi Lutkovnega gledališča iz Ljubljane. ponedeljek, 21. februar, in torek, 22. februar, ob 19.30 uri. Gledališka predstava Eugena O Neilla, **Dolgega dne potovanje v noč**. Dramo bo izvedlo SNG iz Maribora.

ŠOU- turizem

Smučanje

Kranjska Gora, 6.-12. februar, 13.-19. februar, cena obeh terminov 30.000 SIT; **Mariborsko Pohorje**, 20.-26. februar, cena 30.000 SIT; **Le Corbier** 29. januar - 5. februar, cena 48.960 SIT; **Gerlitz**, 11. in 25. februar, 10. marec, cena 2.500 SIT

Športni izleti

Nočna smuka, Straža pri Bledu, 16. 02. in 23. 02., cena 1.600 SIT; **Telemark**, Kranjska Gora, 25. 02., cena 2.700 SIT; **Ledno plezanje**, Bohinj, 26. 02. in 4. 03., cena 2.200 SIT; **Nočno sankanje**, Kranjska Gora, 4. in 18. 02., cena 1.500 SIT; **Tek na smučeh**, Pokljuka, 11. 03., cena 800 SIT

Potopisna predavanja

Afrika & KŠOT (Klub študentov občine Trebnje)

sobota, 5. februar, **Avstralija**, Uroš Ravbar
sobota, 19. februar, **Venezuela**, Tomaž Gorc
Predavanja so v diskoteki Afrika ob 19.00 uri. Vstopnine ni!

Športna dvorana Marof

sobota, 5. februarja ob 17.30, rokometna tekma, članice **RK Novo mesto : Vias Šentjernej**
sobota, 5. februarja ob 20.00, košarkarska tekma, člani **KRKA : Loka kava**
nedelja, 13. februarja ob 10.00 rokometna tekma, kadetinje **RK Novo mesto : Gramiz Kočevje**
sobota, 19. februarja ob 17.30, rokometna tekma, **RK Novo mesto : ŽRK Ptuj**
sobota, 19. februarja ob 20.00, košarkarska tekma, člani **KRKA Novo mesto : Union Olimpija**

YURENA d.o.o.

šola tujih jezikov

ANG + NEM + FR + IT + RUS + KIT

Vpis v spomladanski semester

- splošni jezik
- poslovni jezik
- priprava na maturo (AN, NEM, FR)
- dodatna ponudba za osnovnošolce in srednješolce
- tečaji v tujini

Glavni trg 11, Novo mesto, +t: 068/ 37 21 02 +f: 068/ 37 21 01

ric Razvojno izobraževalni center Novo mesto

Drugačni načini učenja v RIC Novo mesto
Središče za samostojno učenje

Naše središče za samostojno učenje, ki smo ga poimenovali EDUS, vam ponuja 6 učnih mest, ki so opremljena z računalniki in internetom, in eno učno mesto s televizijo in videorekorderjem. Na voljo so vam učna gradiva iz različnih področij, zaenkrat predvsem:

- tuji jeziki-angleščina, nemščina, italijanščina, francoščina, španščina
- računalništvo-različni programi
- slovenščina

Kaj vam Edus še omogoča?

- individualno svetovanje pri učenju in uporabi gradiv,
- srečanja z mentorjem,
- brskanje po internetu,
- strokovno literaturo.

Komu je namenjeno?

- Vsem:
- ki želite uporabljati gradiva za samostojno učenje,
  - ki vas zanimajo nove možnosti za učenje,
  - ki si želite sami izbrati čas in intenzivnost učenja.

Obisk je brezplačen, morate pa se predhodno najaviti.

Edus je odprt vsak dan od 8.00 do 20.00 ure.
Informacije:
RIC Novo mesto, Novi trg 5, Novo mesto
tel. 068/326 319

www.ric-nm.si

foto Tomaz Gradin

foto Borut Peterlin

Novo mesto?

Lara in Tara

fotografije Borut Peterlin, impresije Uroš Lubej

Sta puncici, kot to povesta že njuni imeni. Vendar to ni kar tako. Kajti le dve puncici lahko razvijeta tako tekmovalnost za ljubezen nekega moškega. To pa ni kak pes (tu dekletici ne poznata ljubezni, ampak zgolj seks), temveč njun skupni in nič huđega sluteči lastnik. Vendar med Lara in Tara ni zgolj tekmovalnosti in boja, je tudi globoka povezanost, ki jo narekuje generacijska razlika. Medtem ko je Lara že starejša, dostojanstvena in včasih nekoliko pozabljiva gospa, ki uživa mirno upokojevsko življenje, je Tara divja mladostnica, ki sicer ne pozna kompromisov, vendar se v pomembnih zadevah vedno posvetuje s starejšo kolegico. Tako imamo na eni strani spoštovanje, na drugi pa pokroviteljsko prijateljstvo. Izkušena Lara prav rada pokaže svoji mlajši tekmi kakšen trik v prelisičenju ljudi in pasjih sotrpinov, recimo tistega, kako se narediti gluhega, če te lastnik pokliče nazaj v hišo, ravno ko se fino zabavaš s petjem v zboru mestnenjivških psov in psic. Lepa debeluška pa včasih uspe starejšo kolegico zvbati v pasjo igro in umirjena gospa se spremeni v radostno in brezskrbno dekletico; krog življenja pa se tako sklene.

novomeški mladinski časopis

Glavni in odgovorni urednik: Marijan Dovič
Oblikovanje: Jurij Kocuvan
Ilustracije: Janez Vidrih
Naslovnica: Borut Peterlin

Ustanovitelj: DNS
Izdajatelj: Založba Goga
Trženje: David Bratož, Gregor Macedoni
Distribucija: Marko Kralj
Filmi in tisk: Špes grafika

Naslov uredništva:
Park - Založba Goga
Prešernov trg 8,
8000 Novo mesto
Tel: 068 / 374-370
e-pošta: park@drustvo-dns.si

Na Park se je mogoče brezplačno naročiti na naslovu marko.kralj@drustvo-dns.si, sicer pa z naročilnico 1999/2000, ki jo dobite v Knjižnici Mirana Jarca ali pa v vašem priljubljenem lokalu.

PRIDI IN SE SPREHODI PO SVOJEM PARKU!